

Sygn. akt: I C 407/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Danuta Kozikowska

Protokolant: sekretarz sądowy Edyta Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2020 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. G.

przeciwko (...)” z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...)” z siedzibą w W. na rzecz powódki T. G. kwotę 1.000,00 zł (tysiąc złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 lutego 2019 roku do dnia zapłaty tytułem zadość uczynienia;
2. zasądza od pozwanego (...) z siedzibą w W. na rzecz powódki T. G. kwotę 300,00 zł (trzysta złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 lutego 2019 roku do dnia zapłaty tytułem kosztów opieki;
3. zasądza od pozwanego (...) z siedzibą w W. na rzecz powódki T. G. kwotę 203,87 zł (dwieście trzy złote 87/100) tytułem odszkodowania;
4. oddala powództwo w pozostałej części;
5. zasądza od powódki T. G. na rzecz pozwanego (...)” w W. kwotę 786,88 zł (siedemset osiemdziesiąt sześć złotych 88/100) tytułem zwrotu części kosztów procesu;
6. zwraca pozwanemu (...) w W. kwotę 465,46 zł (czteryście sześćdziesiąt pięć złotych 46/100) tytułem części niewykorzystanej zaliczki.

sędzia Danuta Kozikowska

Sygn. akt I C 407/19

UZASADNIENIE

Powódka T. G. złożyła w dniu 27 lutego 2019 r. pozew przeciwko (...) z/s w W. o zapłatę:

- kwoty 5.500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty – tytułem zadośćuczynienia;
- kwoty 300,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty – tytułem kosztów opieki sprawowanej nad nią przez osobę najbliższą odszkodowania za doznaną szkodę;

- kwoty 203,87 zł – tytułem odszkodowania za poniesione przez powódkę koszty leczenia;
- kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 03 sierpnia 2016r. powódka idąc po chodniku przy ul. (...) w S. wpadła w dziurę w wyniku zapadnięcia się chodnika odnosząc szereg poważnych obrażeń.

Na skutek wypadku powódka doznała obrażeń w postaci urazu uda i podudzia lewego oraz stwierdzono u niej zespół stresu pourazowego. W związku z powyższym zdarzeniem powódka leczyła się w wielu placówkach medycznych, w takich jak: Szpital (...) w S., (...) oraz (...) sp. z o.o. w S..

Na skutek wypadku potrzebowała pomocy w zwykłych sprawach życia codziennego przez okres jednego miesiąca. Musiała zrezygnować z wielu planów oraz codziennych pasję, co również negatywnie wpłynęło na jej kondycję psychiczną.

Powódka wskazała, że E. S. zajmowała się nią przez 4-5 godzin dziennie w okresie od 3 do 20 sierpnia 2016r., a także w okresie późniejszym, z mniejszym nasileniem. Okres opieki wynosił nie mniej niż 70 godzin dziennie. Powódka zażądała zasądzenia z tytułu opieki odszkodowania według stawki, niższej niż stawka godzinowa obowiązująca na terenie kraju w 2016r., która wynosiła 12,00 zł.

Nadto domagała się odszkodowania z tytułu poniesionych kosztów leczenia.

Powódka wskazała, że wypadek(zapadnięcie się chodnika) miał miejsce na terenie miasta S., na chodniku mieszczącym się przy ul. (...), za utrzymanie którego w należyтым stanie odpowiedzialne jest Starostwo Powiatowe w S.. Według ustaleń powódki to pozwany przejął na mocy umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, za szkody wyrządzone przez ubezpieczonego, w związku z zarządzaniem drogami publicznymi.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...)z/s w W. zakwestionował powództwo co do zasady i wysokości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wedle wyjaśnień ubezpieczonego, podmiotu odpowiedzialnego za należyte trzymanie stanu nawierzchni drogi, na której doszło do zdarzenia, stan techniczny chodnika nie stanowił zagrożenia dla życia. Wedle pozwanego do zdarzenia doszło w wyniku siły wyższej tj. nagłej ulewy i wypłukania części chodnika. Ponadto pozwany podniósł, że powódka nie wykazała, iż do zdarzenia doszło na skutek zaniedbania chodnika. Pozwany wskazał, że odmawia przyjęcia odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie z uwagi na brak winy zarządcy drogi, a odpowiedzialność ponosi podmiot, pod zarządem którego jest infrastruktura techniczna mieszcząca się pod chodnikiem.

Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego zadośćuczynienia oraz odszkodowania oraz żądania odsetek ustawowych od zadośćuczynienia od dnia wniesienia pozwu(odpowiedź na pozew k. 23-27 akt).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska(e- protokół -k. 61 oraz k.116 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka T. G. mieszka w S. przy ul. (...) . W dniu 03 sierpnia 2016r. przed godz. 7:00 powódka wyszła na spacer z psem. Wracając ze spaceru i idąc po chodniku przy ul. (...) w S. w pewnym momencie chodnik się zapadł i powódka nogą lewą wpadła w dziurę. Noga zakleszczyła się. Powódka miała trudności z wyciągnięciem nogi. Pomocy udzielili jej przejeżdżający samochodem mężczyzna oraz sąsiad powódki A. N.. Obaj mężczyźni pomogli wyciągnąć nogę z dziury. Chodnik wyłożony był kostką brukową. Ostatecznie powstała dziura o głębokości około 2 metrów i szerokości 1,5 metra.

A. N. skontaktował się ze służbami odpowiedzialnymi za utrzymanie chodnika i po jakimś czasie, tego samego dnia miejsce zostało zabezpieczone. W następnych dniach rozpoczęła się naprawa chodnika.

Miejsce zdarzenia jest miejscem uczęszczanym przez wielu pieszych. **Przed zdarzeniem chodnik był lekko zapadnięty, coś w rodzaju koleiny samochodowej.**

Bezpośrednio po wypadku powódka powróciła o własnych siłach do domu. Tego samego dnia powódka razem z córką E. S. udała się do lekarza rodzinnego, który skierował powódkę do chirurga SZPITALA (...) SA w K. prowadząca SZPITAL (...). W czasie badania chirurg stwierdził uraz kończyny dolnej lewej z rozległym otarciem naskórka na bocznej powierzchni uda lewego, kolana i podudzia lewego, otarcia naskórka i krwiaki podskórne przyśrodkowej części uda i kolana lewego. W dniu 10 sierpnia 2016r. powódka skorzystała z porady medycznej w SZPITALA (...) SA w K. prowadząca SZPITAL (...), a chirurg skierował powódkę na fizjoterapię (laser i MGT) wskazując 10 powtórzeń. Po zakończeniu rehabilitacji chirurg stwierdził w dniu 02 września 2016r., że bóle kolana lewego bez poprawy po rehabilitacji, ruchomość prawidłowa, krwiaki wchłonęły się. W dniu 21 września 2016r. chirurg stwierdził, że leczenie jest zakończone.

Powódka skorzystała z rehabilitacji w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

W dniu 24 sierpnia 2016r. powódka skorzystała z pomocy lekarza psychiatrii w (...) sp. z o.o. w S.. Lekarz psychiatra rozpoznał zaburzenia psychiczne, które zakwalifikował jako reakcję na ciężki stres(F 43). Zalecono leki: Pramolan i Trittico. Powódka 30 września 2016r. ponownie skorzystała z pomocy lekarza psychiatrii w tej samej placówce zdrowia, a jako rozpoznanie wskazano F06 i F 43 i ponownie zalecono stosowanie Pramolan i Trittico.

Powódka domagała się przyznania zadośćuczynienia i odszkodowania za doznane obrażenia.

Pismem z dnia 22 listopada 2017r. (...)z/s w W. poinformowało powódkę o braku podstaw przyjęcia odpowiedzialności ubezpieczonego Starostwa Powiatowego z uwagi nie występowanie znamion wskazujących na odpowiedzialność deliktową ubezpieczonego.

(dowody : zeznania powódki – k. 116v akt i e-protokół k. 115 akt oraz k. 61v–62v akt i e-protokół k.67 akt, zeznania świadków: K. B. -k. 62v-63v akt, A. N. - k. 63v -64 akt, E. S. -k.64-65 akt; dokumentacja medyczna – k. 53 – 57 akt; faktura nr (...) z dnia 2016-09-21 - k. 58 akt; paragon z dnia 11 sierpnia 2016r.- k. 58 akt; Faktura VAT nr (...) z dnia 2016-10-06- k. 58v akt; Faktura nr (...) z dnia 2016-09-02 – k. 59 akt; Faktura nr (...) z dnia 2016-08-2 5– k. 59v akt; pismo (...) z dnia 22-11-2017r.– k. 32 akt, pismo (...) z dnia 31-10-2017r.– k. 33 akt, pismo (...) z dnia 17-10-2017r.– k. 34 akt, protokół kontroli okresowej stanu technicznego i wartości użytkowej drogi z dnia 01-03-2016r.- k. 35 -38 akt; pismo Starostwa Powiatowego w S. z dnia 26-10-2017r. – k. 39 akt, akta szkody (...); opinia psychiatryczna biegłego L. C. – k. 83-87 akt; opinia sądowno – lekarska biegłego L. Z. – k. 102– 103 akt)

W wyniku wypadku w dniu 03 sierpnia 2016r powódka doznała obrażeń ciała w postaci: nasilonego stłuczenia uda lewego stawu kolanowego lewego oraz podudzia lewego. Stan po urazie kończyny dolnej z nasilonymi krwiakami, bolesnością i otarciami naskórka nie spowodował trwałych ani długotrwałych następstw pourazowych(schorzenie nie wymagało leczenia ponad sześć miesięcy).

Powódka wymagała leczenia zachowawczego, objawowego przez okres 1,5 miesiąca. Nie doszło do trwałych następstw pourazowych spowodowanych przebyłym urazem przez powódkę w dniu 03 sierpnia 2016r.

Po wypadku powódka wymagała stosowania leków z grupy NLPZ systematycznie przez 3 tygodni, a następnie z powodu ustąpienia dolegliwości bólowych okresowo w zależności od nasilenia dolegliwości. Dolegliwości bólowe, wiek powódki determinowały funkcje życiowe T. G. przez 3-4 tygodnie.

W chwili obecnej powódka nie wymaga stosowania stałych leków w związku z przebyłym urazem. Okresowo w przypadku dolegliwości bólowych może wymagać zastosowania określonych leków objawowych z grupy NLPZ.

Uraz nie spowodował trwałych następstw pourazowych. Rokowania na przyszłość z powodu urazu są pomyślne i dobre. Leczenie zakończyło się 21 września 2019r. bez trwałych następstw pourazowych.

W okresie od 03 sierpnia 2016r. do 10 sierpnia 2016r. powódka wymagała pomocy w części czynności życia codziennego tj. podwożenie do lekarza na rehabilitację, wykonywanie zakupów, sprzątanie, pomoc w przygotowywaniu posiłków. Pomoc osób trzecich w tym czasie była konieczna w zakresie 2-3 godzin dziennie.

Po 10 sierpnia 2016r. do 02 września 2016r. powódka wymagała pomocy osób trzecich podczas dowożenia na rehabilitację 2 godziny dziennie oraz okresowo 1-2 razy w tygodniu wykonywanie zakupów 1 godzina dziennie.

Od 21 września 2016r. powódka nie wymagała opieki osób trzecich. Powódka z powodu doznanego urazu w dniu 3 sierpnia 2016r. nie wymaga leczenia ani rehabilitacji.

W czasie wypadku powódka nie doznała urazu głowy. Na skutek wypadku doznała zaburzeń psychicznych, które objawiały się niepokojem, lękiem, obniżeniem nastroju, mimowolnym nawracaniem wspomnień i wyobrażeń wypadku, zaburzeniami snu, poczuciem doznanej krzywdy. Zaburzenia te nie miały charakteru głębokiej depresji, choroby psychicznej ani innych głębokich zaburzeń psychicznych. Były one najwyraźniejsze w pierwszym miesiącu po wypadku, później stopniowo łagodniały, w miarę czasowego oddalania się od zdarzenia, które je wywołało. Po kilku miesiącach, nie więcej niż po pół roku, zaburzenia psychiczne ustąpiły. Zaburzenia lekowo-subdepresyjne zakłócały funkcjonowanie powódki w jej codziennych aktywnościach w stopniu proporcjonalnym do swojego nasilenia tj. w znacznym stopniu w okresie 1-go miesiąca od wypadku, później w coraz mniejszym. W okresie 1 miesiąca od wypadku powódka wymagała pomocy ze świadczeń medycznych, czynnościach domowych, obecność, która łagodziła lęk.

Zaburzenia te na ogół mijają samoistnie. Skorzystanie z pomocy lekarza psychiatry lub psychologa zwykle skraca i łagodzi zaburzenia.

Powódka do dnia dzisiejszego okresowo miewa stany niepokoju zwłaszcza gdy znajduje się w sytuacji zbliżonej do okoliczności wypadku. Stany takie nie są zaburzeniami psychicznymi ale psychicznym sygnałem potencjalnego zagrożenia, nie obniżają aktywności powódki i nie wymagają leczenia.

Na skutek wypadku z dnia 03 sierpnia 2016r. nie doszło do trwałego ani długotrwałego uszczerbku zdrowia psychicznego tj. zaburzenia psychiczne u powódki występowały przez okres krótszy niż 6 miesięcy.

W chwili obecnej nie występują zaburzenia psychiczne związane z wypadkiem z w dniu 03 sierpnia 2016r.

(dowód : opinia psychiatryczna biegłego L. C. – k. 83-87 akt; opinia sądowo – lekarska biegłego L. Z. – k. 102– 103 akt; faktura nr (...) z dnia 2016-09-21 - k. 58 akt; paragon z dnia 11 sierpnia 2016r.- k. 58 akt; Faktura VAT nr (...) z dnia 2016-10-06- k. 58v akt; Faktura nr (...) z dnia 2016-09-02 – k. 59 akt; Faktura nr (...) z dnia 2016-08-2 5– k. 59v akt)

Po wypadku córka powódki E. S. pomagała jej w czynnościach domowych tak jak sprzątanie, przygotowywanie posiłków, robienie zakupów oraz w higienie osobistej. Przez okres dwóch tygodni od wypadku nocowała u powódki. Nadto E. S. chodziła z powódka do placówek medycznych, Jej obecność łagodziła lęk u powódki.

T. G. w chwili obecnej ma ukończone 70 lata, zaś w dniu zdarzenia miała ukończone 66 lat. Jest emerytką. Powódka po wypadku otrzymywała świadczenie emerytalne w wysokości 1.300,00 zł netto, a w chwili obecnej w wysokości około 1.490,00 zł netto.

Przed wypadkiem, przed dniem 03 sierpnia 2016r. powódka była sprawna, nie miała stwierdzonych chorób somatycznych.

T. G. interesuje się teatrem, muzyką klasyczną. Lubi sport, wycieczki i wyjazdy.

(dowód : zeznania powódki – k. 116v akt i e-protokół k. 115 akt oraz k. 61v–62v akt i e-protokół k.67 akt; zeznania świadka: E. S. -k.64-65 akt)

Powódka T. G. dołączyła faktury za zakupów leków w tym na zakup Pramolanu i Trittico. na łączną kwotę 203,87 zł.

(dowód : faktura nr (...) z dnia 2016-09-21 - k. 58 akt; paragon z dnia 11 sierpnia 2016r.- k. 58 akt; Faktura VAT nr (...) z dnia 2016-10-06- k. 58v akt; Faktura nr (...) z dnia 2016-09-02 – k. 59 akt; Faktura nr (...) z dnia 2016-08-25 – k. 59v akt)

Powiat S. zawarł z pozwanym(...) z/s w W. umowę na podstawie Ogólnych warunków ubezpieczenia dla samorządu terytorialnego.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił między innymi na podstawie zebranych w trakcie postępowania dokumentów, w tym znajdujących się w aktach szkody. Dowody te nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd również nie dopatrywał się okoliczności, które mogłyby podważyć ich wiarygodność.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki. Jej zeznania były w ocenie Sądu konsekwentne, spontaniczne i szczerze, korespondują z pozostałym materiałem dowodowym. Opisała okoliczności zdarzenia, miejsce zdarzenia, stanu nawierzchni w miejscu zdarzenia i przedstawiała swój stan, samopoczucie i zdrowie fizyczne po zdarzeniu. Zeznania te, ocenione przez pryzmat zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej, stanowiły zatem, zdaniem Sądu, dopełnienie innych dowodów. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: K. B., A. N. i E. S. co do okoliczności miejsca zdarzenia, stanu nawierzchni w miejscu zdarzenia, skutków zdarzenia, odczuwanych dolegliwości przez powódkę przebiegu zdarzenia oraz wpływu na dotychczasowe życie powódki, bowiem nie są tendencyjne, wewnętrznie spójne oraz korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym.

Pozwany kwestionował swoją odpowiedzialność uznając, że skoro ubezpieczony Powiat nie uznał swojej winy za spowodowanie niniejszego wypadku przez powódkę, to tym samym nie ponosi on jako ubezpieczyciel odpowiedzialności za zaistniałe zdarzenie.

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 260, art. 2 i 2a) dzieli drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne. Drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa. Drogi wojewódzkie powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu – województwa, powiatu lub gminy. Należy dodać, że zarządcą drogi gminnej jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, natomiast zarządcą ruchu na niej jest starosta. Zarządcą drogi powiatowej jest zarząd powiatu, natomiast zarządcą ruchu na niej jest również starosta. Art. 20 w/w ustawy określa obowiązki zarządcy drogi. Do obowiązków tych należy m.in.: opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowej oraz bieżące informowanie o tych planach właściwych organów powołanych do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich; pełnienie funkcji inwestora; utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich.

Zatem utrzymanie nawierzchni, chodników, obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą w stanie wykluczającym narażanie użytkowników na wypadek pozostający w bezpośrednim związku z wykorzystaniem drogi oraz wykonywanie prac remontowych i zabezpieczających przywracających pierwotny stan nawierzchni, a także bieżących robót konserwacyjnych, porządkowych i innych, których celem jest poprawa i zwiększenie bezpieczeństwa ruchu cięży również na właścicielu nieruchomości.

Chodnik po którym poruszała się powódka z psem, i na którym po zarwaniu się wpadła noga powódki, stanowi własność Powiatu (...). Okoliczność ta przez pozwanego nie była kwestionowana. Pozwany też nie zaprzeczał, aby nie zawarł z zarządcą drogi umowy o odpowiedzialności cywilnej.

Wskazać należy, że miejsce w którym to doszło do wypadku znajduje się w miejscu o dużym nasileniu ruchu, znajdują się sklepy i punkty usługowe, znajduje się w centrum miasta S., po którym spacerowała powódka z psem, a więc

miejsce gdzie ruch pieszy jest wzmożony. Zatem to na Powiecie (...) jako zarządcy drogi – ubezpieczonym spoczywał obowiązek szczególnej staranności., zapewnienia bezpieczeństwa dla życia, zdrowia pieszych. Ubezpieczony Powiat (...) był zobowiązany do utrzymania infrastruktury technicznej w odpowiednim stanie, nie stwarzającym zagrożenia dla zdrowia innych osób. **Chodnik winien być utrzymany w takim stanie, aby nie zmuszał pieszych do szczególnej ostrożności.** Trudno oczekiwać aby piesi na chodniku zachowywali szczególną ostrożność. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, w miejsce gdzie miał miejsce wypadek, **chodnik był lekko zapadnięty, coś w rodzaju koleiny samochodowej** (patrz: zeznania świadka A. N.-k. 63v-64 akt).

Co prawda pozwany wskazał, że odmawia przyjęcia odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie z uwagi na brak winy zarządcy drogi, a odpowiedzialność ponosi podmiot, pod zarządem którego jest infrastruktura techniczna mieszcząca się pod chodnikiem i wedle pozwanego do zdarzenia doszło w wyniku siły wyższej tj. nagłej ulewy i wypłukania części chodnika, jednakże tej okoliczności nie udowodnił, pomimo reprezentowania Go przez profesjonalnego pełnomocnika. Przesłuchiwani świadkowie zeznali, że taka wyrwa pod chodnikiem nie mogłaby powstać na skutek jednorazowej ulewy. Pozwany nie wykazał, że przeddzień zdarzenia miały miejsce duże opady deszczu. Przedłożony **protokół kontroli okresowej** stanu technicznego i wartości użytkowej drogi z dnia **01 marca 2016r.**(patrz: k. 35 -38 akt) nie stanowi dowodu na to, że w chwili wypadku tj. 03 sierpnia 2016r. chodnik nie miał żadnych zagłębień a stan chodnika był w należyłym stanie. Od chwili przeprowadzenia kontroli stanu dróg i chodników minęło około 5 miesięcy. W chwili przeglądu stanu ulic i chodników oraz infrastruktury określono tylko jako chodniki w stanie zadawalającym. Pozwany chcąc się zwolnić z odpowiedzialności winien zatem wykazać brak winy zarządcy chodnika (drogi) na dzień zdarzenia, czemu pozwany nie sprostał.

Stan chodnika zdaniem Sądu w miejscu zdarzenia stwarzał zagrożenie dla mieszkańców i przechodniów, a utrzymywanie w złym stanie technicznym chodnika, jeżeli prowadzi do utrzymywania stanu zagrożenia stanowi czyn zabroniony. Wina w postaci niedbalstwa , jaką należy zarzucić ubezpieczonemu Powiatowi, polega na tym, że mógł i powinien przewidzieć negatywne skutki swojej bezczynności. Zachowanie ubezpieczonego Powiatu polegające na niedopełnieniu obowiązku zminimalizowania ryzyka upadku przechodniów poprzez utrzymanie nawierzchni ciągu komunikacyjnego w prawidłowym stanie technicznym należy zakwalifikować jako niedołożenie należytej staranności. Zarządca przedmiotowego chodnika w sytuacjach kiedy mają miejsce obfite opady (deszcz, śnieg)winien zatem dokonywać doraźnych przeglądów ulic i chodników, jeśli takowe opady miały miejsce. Wskazać należy, że bezpośrednią przyczyną upadku pozwanej było niedołożenie należytej staranności ubezpieczonego Powiatu. Powódka wykazała istnienie związku przyczynowego pomiędzy winą ubezpieczonego Powiatu(brak utrzymania chodnika w należyłym stanie technicznym) a zaistniałą szkodą w postaci obrażeń ciała w postaci: nasilonego stłuczenia uda lewego stawu kolanowego lewego oraz podudzia lewego, zaburzeń psychicznych oraz kosztów opieki sprawowanej nad nią przez osobę najbliższą odszkodowania za doznaną szkodę i kosztów leczenia w postaci zakupu leków.

Sąd dokonując ustaleń faktycznych odnośnie skutków wypadku co do rozmiaru obrażeń, bólu i cierpienia w zakresie zdrowia powódki i zaburzeń psychicznych oparł się na opinii biegłego z zakresu chirurgii ogólnej lek. med. L. Z. (k. 102– 103v akt) oraz opinii biegłego z zakresu psychiatrii dr. n. med. L. C.(k. 83-87 akt) . Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia im słuszności, które zostały sporządzone w sposób rzetelny, zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczeniem zawodowym biegłych, w opinii biegli szczegółowo i wyczerpująco odnieśli się do tez dowodowych oraz pytań stanowiących uszczegółowienie tych tez a nadto zawierały jasno i należyście umotywowane wnioski, które nie budzą wątpliwości i które Sąd przyjął za swoje.

Powyższy materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do ustalenia konsekwencji wypadku w dniu 03 sierpnia 2016r. dla zdrowia powódki oraz kwestii świadczeń należnych jej z tego tytułu oraz ustalenia związku przyczynowego pomiędzy rażącym niedbalstwem ubezpieczonego zarządcy dróg Powiatu (...) a zaistniała szkodą osobową.

Przedmiotowa sprawa dotyczy odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej m.in. zarządcy dróg Powiatu (...) oraz roszczenia osób poszkodowanych do których Powiat (...) był zobowiązany do jej

naprawienia. W tym stanie rzeczy zakres odpowiedzialności władz Powiatu (...) wyznaczał równocześnie zakres odpowiedzialności pozwanego jako ubezpieczyciela na podstawie art. 805 k.c. w zw. z art. 822 k.c.

Powódka wskazała, że domaga się od pozwanego -ubezpieczyciela zadośćuczynienia w wysokości 5.500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 300,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty – tytułem kosztów opieki sprawowanej nad nią przez osobę najbliższą i kwoty 203,87 zł – za poniesione przez powódkę koszty zakupu leków w łącznej wysokości 203,87 zł (patrz: k. 58-59v akt) bez odsetek. .

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd uznał, że żądanie powódki w części jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Ponadto, zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. w wypadku przewidzianym w art. 444 k.c. sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Krzywda, której naprawienia może domagać się podmiot na podstawie art. 445 k.c., stanowi niemajątkowy skutek naruszenia dóbr osobistych, wywołany uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Uszczerbek ten może polegać na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach bezpośrednio związanych ze stanem zdrowia, ale też z jego dalszymi następstwami w postaci odczuwanego dyskomfortu w wyglądzie, mobilności, poczuciu osamotnienia, nieprzydatności społecznej bądź nawet wykluczenia. Kompensata majątkowa ma na celu przewyciężenie przykrych doznań. Służyć temu ma nie tylko udzielenie pokrzywdzonemu należytej satysfakcji moralnej w postaci uznania jego krzywdy wyrokiem sądu, ale także zobowiązanie do świadczenia pieniężnego, które umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb i pragnień pokrzywdzonego (por. uchwała SN (Pełna Izba Cywilna) z 8 grudnia 1973 r., III CZP 37/73, OSN 1974, nr 9, poz. 145; wyrok SN z 22 maja 1990 r., II CR 225/90, LEX nr 9030; wyrok SN z 11 lipca 2000 r., II CKN 1119/98, LEX nr 50884; wyrok SN z 18 listopada 2004 r., I CK 219/04, LEX nr 146356). ; wyrok SN z 9 stycznia 1978 r., IV CR 510/77, OSN 1978, nr 11, poz. 210).

Orzecznictwo Sądu Najwyższego wypracowało kryteria, jakimi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Zgodnie z nimi sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość skutków zdarzenia, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, niemożność wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportów, pracy twórczej, artystycznej, zawarcia związku małżeńskiego, posiadania dzieci, utratę kontaktów towarzyskich, możliwości atrakcyjnych wyjazdów. Jak przy tym podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie – sam stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może być jedynym kryterium ustalenia przez Sąd właściwego zadośćuczynienia (por. wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok SN z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; wyrok SN z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981, nr 5, poz. 81)

Reasumując zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia krzywdy , chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne , więc ból, inne dolegliwości, cierpienia psychiczne, czy negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi, wyłączenie z normalnego życia. Zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia, zarówno doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przeszłości, a więc prognozy na przyszłość.

Ustalając w niniejszej sprawie wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze , to iż w chwili wypadku powódka miała ukończone 66 lat, była na emeryturze, otrzymywała świadczenie emerytalne nie przekraczające 1.300,00 zł netto miesięcznie, to że powódka nie doznała żadnego trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, i który to uraz nie rzutuje na aktywność życiową powódki. W wyniku zdarzenia powódka doznała fizycznych obrażeń polegających na obrażeń ciała w postaci: nasilonego stłuczenia uda lewego stawu kolanowego lewego oraz podudzia lewego oraz zaburzeń psychicznych, które u powódki występowały przez okres krótszy niż 6 miesięcy. Obrażenia te nie wywołały ani trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu powódki.

Stan po urazie kończyny dolnej nie spowodował trwałych następstw pourazowych. Rokowania na przyszłość z powodu urazu są pomyślne i dobre. Leczenie zakończyło się 21 września 2016r. bez trwałych następstw pourazowych. W okresie od 03 sierpnia 2016r. do 10 sierpnia 2016r. powódka wymagała pomocy w części czynności życia codziennego tj. podwożenie do lekarza na rehabilitację, wykonywanie zakupów, sprząatanie, pomoc w przygotowywaniu posiłków. Pomoc osób trzecich w tym czasie była konieczna w zakresie 2-3 godzin dziennie. Po 10 sierpnia 2016r. do 02 września 2016r. powódka wymagała pomocy osób trzecich podczas dowożenia na rehabilitację 2 godziny dziennie oraz okresowo 1-2 razy w tygodniu wykonywanie zakupów 1 godzina dziennie.

Zaburzenia lekowo-subdepresyjne zakłócały funkcjonowanie powódki w jej codziennych aktywnościach w stopniu proporcjonalnym do swojego nasilenia tj. w znacznym stopniu w okresie 1-go miesiąca od wypadku, później w coraz mniejszym. W okresie 1 miesiąca od wypadku powódka wymagała pomocy ze świadczeń medycznych, czynnościach domowych, obecność , która łagodziła lęk.

Kierując się powyższymi względami, na podstawie z art. 445 § 1 k.c. Sąd uznał, iż zasadnym jest przyznanie powódce zadośćuczynienia w wysokości 1.000 zł. Wysokość zadośćuczynienia nie jest nadmierna i nie jest źródłem wzbogacenia.

Sąd za uzasadnione uznał również roszczenie powódki o przyznaniu kosztów zakupu leków w wysokości łącznej 203,87 zł oraz kwoty 300,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty – tytułem kosztów opieki sprawowanej nad nią przez osobę najbliższą.

Sąd nie ma żadnych wątpliwości, że odszkodowanie za sprawowanie opieki przez osobę trzecią należy się powódce. Za słuszny uznał dominujący pogląd w doktrynie, wedle którego jeśli w wyniku szkody na osobie poszkodowany wymaga opieki, koszty tej opieki stanowią element należnego mu odszkodowania. Poszkodowany może dochodzić zwrotu kosztów opieki obliczonych według cen rynkowych, nawet jeśli opieka sprawowana jest bezpłatnie przez członków rodziny (Kodeks Cywilny. Komentarz - red. K. Osajda, wyd. 17, 2017 r.). Stanowisko to jest podzielane również w orzecznictwie - co do zasady także koszty sprawowania opieki nad poszkodowanym mieszczą się w dyspozycji art. 444 § 1 k.c. Stosownie do powołanego przepisu, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty związane z osobą poszkodowanego. Chodzi tu zatem m.in. o koszty leczenia w szerokim pojęciu, obejmującym także koszty pielęgnacji, jeżeli stan chorego tego wymaga (orzecz. SA w Katowicach z 11.02.2016 r. sygn. akt V ACa 526/15). Ponadto przyjmuje się nadto, że korzystanie z pomocy innej osoby i związane z tym koszty stanowią koszty leczenia w rozumieniu art. 444 § 1 k.c., a legitymacja czynna w zakresie żądania zwrotu tych kosztów przysługuje poszkodowanemu niezależnie od tego, kto sprawuje opiekę nad nim (orzecz. SA w Krakowie z 11.03.2016 r. sygn. akt I ACa 1706/15).

Zgodnie z ustalonymi okolicznościami w niniejszej sprawie Sąd w pełni dał wiarę zeznaniom powódki i jej córki – E. S. o konieczności codziennej opieki nad poszkodowaną oraz zamieszkaniu jej w mieszkaniu powódki na kilka dni od wypadku. Pomagała poszkodowanej w czynnościach dnia codziennego, pomagała przygotowywać posiłki, robić zakupy, bo powódka bała się wychodzić z domu. Pomagała przy codziennej higienie powódki. Chodziła z powódką do palpówek medycznych. W tym czasie córka powódki nie pracowała, a swoje dzieci oddała pod opiekę swojego starszego brata. Zeznania powódki i świadka E. S. potwierdził w swojej opinii biegły z zakresu chirurgii ogólnej lek. med. L. Z.(k. 102-103v akt), który podał, że powódka od 03 sierpnia 2016r. do 10 sierpnia 2016r. powódka wymagała pomocy w części czynności życia codziennego tj. podwożenie do lekarza na rehabilitację, wykonywanie zakupów, sprząatanie, pomoc w przygotowywaniu posiłków. Pomoc osób trzecich w tym czasie była konieczna w zakresie 2-3 godzin dziennie. Po 10 sierpnia 2016r. do 02 września 2016r. powódka wymagała pomocy osób trzecich podczas dowożenia na rehabilitację 2 godziny dziennie oraz okresowo 1-2 razy w tygodniu wykonywanie zakupów 1 godzina dziennie. Z kolei biegły z zakresu psychiatrii dr. n. med. L. C.(k. 83-87 akt) wskazał, że w okresie 1 miesiąca od wypadku powódka wymagała pomocy ze świadczeń medycznych, czynnościach domowych, obecność , która łagodziła lęk.

Sąd stanął na stanowisku, że zakres czynności jaką wykonywała osoba opiekująca się powódką nakazuje przyjąć, że E. S. i inne osoby najbliższe pomagały powódce przez co najmniej 21 h w okresie od 03 sierpnia 2016r. do 10 sierpnia 2016r., w okresie od 10 sierpnia do 02 września 2016r. około 58 ha, co daje łącznie około 78 h.

Sąd za trafną przyjął kalkulację pełnomocnika powódki, który wskazał, że pomoc była świadczona przez osobę bez żadnego przygotowania i za stawkę godzinową minimalnego wynagrodzenia należy przyjąć 12,00 zł/h (w okresie od 03 sierpień 2016r. do 02 września 2016r.) Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Sąd na podstawie art. 444 § 1 k.c. uznał roszczenie powódki o zasądzenie na jej rzecz 300,00 zł za w pełni zasadne (12 zł x 78 h).

Zgodnie z normą wyrażoną w art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeśli stopa odsetek nie była z góry ustalona, należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 k.c.). Opóźnienie się z wykonaniem świadczenia oznacza, że nie zostało ono spełnione w terminie wymagalności. Zgodnie z art. 817 k.c. zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia zawiadomienia o wypadku

Pozwany pismem z dnia 22 listopada 2017r. poinformowało powódkę o braku podstaw przyjęcia odpowiedzialności ubezpieczonego Starostwa Powiatowego z uwagi nie występowanie znamion wskazujących na odpowiedzialność deliktową ubezpieczonego.

Sąd uznał, iż żądanie powódki w zakresie zadośćuczynienia stało się wymagalne już co najmniej w dniu 23 listopada 2017r. zatem żądanie o naliczenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. od 27 lutego 2019r. uznać należy za zasadne. żądanie.

W związku z powyższym na podstawie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 k.c. Sąd – orzekł jak w punkcie I i II wyroku.

O kosztach procesu Sąd postanowił na podstawie art. 100 k.p.c.(zdanie pierwsze) i zostały stosunkowo rozdzielone.

Koszty sporządzenia opinii biegłego z zakresu psychiatrii wyniosły łącznie -1.789,07(k. 91 akt), zaś koszty opinii biegłego z zakresu chirurgii wyniosły łącznie 372,00 zł. Łączne koszty wydania opinii przez biegłych wyniosły- 2.161,07 zł.

Wydatki z tytułu zwrotu kosztów podróży świadków wyniosły łącznie- 120,75 zł(k. 75-76 akt).

Łączne wydatki wyniosły 2.323,61 zł.

Powódka wygrała proces w 25 %, zaś pozwany w 75%.

W toku procesu powódka poniosła łączne koszty w wysokości 3.907,07 zł na co składają się następujące kwoty:

- opłata od pozwu – 301,00 zł(k. 18 akt);
- zaliczka na wydatki łącznie 1.789,07 zł (800,00 zł(k. 21 akt) + 989,07 zł(k. 95 akt));
- wynagrodzenie pełnomocnika na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265)w wysokości w kwocie 1.800 zł;

Zatem 25 % z tej kwoty to 976,77 zł.

W toku procesu pozwany poniósł łącznie koszty w wysokości 3.907,07 zł na co składają się następujące kwoty:

- wynagrodzenie pełnomocnika na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) w wysokości w kwocie 1.800 zł;
- opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa- 17,00 zł .

Zatem 75 % z tej kwoty to 1.362,75 zł.

Ponadto pozwany uiścił zaliczkę na wydatki w wysokości 1.000,00 zł(k. 46 akt), z czego wykorzystano zaliczkę na pokrycie wydatków w wysokości 534,54 zł. Dlatego też stosownie do art. 84 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, z urzędu zwrócił różnicę pomiędzy pobraną zaliczką a kosztami należnymi w wysokości 465,46 zł .

Zatem kompensując koszty procesu stron Sąd winien zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 786,88 zł . Sąd popełnił błąd rachunkowy i zamiast powyższej kwoty zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 385,99 zł . Jednakże powyższy błąd rachunkowy stanowić będzie odrębny przedmiot sprostowania orzeczenia w tym zakresie..

sędzia Danuta Kozikowska